

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Φλωρίνης 11, 1ος Όροφος, Γραφείο 101, 1065 Λευκωσία, • Τ.Θ. 21446, 1508 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλέφωνο: (+357) 22873300 • Φαξ: (+357) 22873013
E-mail: cybar@cytanet.com.cy • E-mail: cybar2@cytanet.com.cy
Website: cyprusbarassociation.org

κον Γεώργιο Γεωργίου
Πρόεδρο
Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία
Κύπρος

01^η Δεκεμβρίου 2020

Email: parliamentary-committees@parliament.cy
Φαξ: 22 668 219

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

Θέμα: Εξέταση θέματος Α2 - Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμος του 2020

Στις **02/12/2020** έχει οριστεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων η κατ' άρθρο συζήτηση του **περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου του 2020**.

Εκ μέρους και κατ' εντολήν του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου θα θέλαμε να σας θέσουμε εν συντομία τους προβληματισμούς μας σε σχέση με το προτεινόμενο νομοσχέδιο. Κατ' αρχάς το θεωρούμε ελλιπές. Κυρίως όμως διαφωνούμε με την όλη φιλοσοφία του.

Επισυνάπτουμε την πρόσφατη μελέτη της αξιόπιστης μη Κυβερνητικής οργάνωσης Transparency International "**Anti-corruption agencies in Europe Typology and case studies**" **03/08/2020** την οποία σας προτρέπουμε να μελετήσετε.

Συνοπτικά να σας πληροφορήσουμε ότι σύμφωνα με την πιο πάνω μελέτη δεν έχει ακόμη αποφασιστεί σε διεθνές επίπεδο ο ακριβής ορισμός της Αρχής κατά της Διαφθοράς (Anti-Corruption Agency or ACA). Επίσης δεν έγινε εκτενής έρευνα και δεν υπάρχουν συγκριτικές μελέτες για το ποιο μοντέλο είναι το πιο πετυχημένο. Όμως οι μελέτες δείχνουν ότι για να αυξηθούν οι πιθανότητες να επιτύχει μια τέτοια αρχή πρέπει να πληρούνται τουλάχιστον τα κάτωθι:

«But while many ACA failures appear to have resulted from external factors outside of the immediate control or operational characteristics of the institution (such as a lack of political will and undue political influence), recent years have also seen a **mounting body of research identifying design and operational factors that will increase an ACAs likelihood of success**. When certain requirements, such as **operational and budgetary independence**, **adequate resources** and **capacity**, a **clear mandate**, and **strong inter-agency cooperation** are met, ACAs can help tackle the complex issue of corruption

O.N.

from the different angles of prevention, education and investigation.» (δικές μας υπογραμμίσεις)

Σύμφωνα με την πιο πάνω μελέτη αναγνωρίστηκαν τρεις τύποι ACA οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι:

«1. **Multi-purpose agencies with law enforcement powers**

The multi-purpose agency is probably the most common setup where a country opts for the single-agency approach. Multi-purpose agencies have both a preventive and investigative role. Yet, while the OECD classifies these agencies as also having enforcement powers, this is actually true for very few ACAs. Most often, prosecution remains a separate function. The early ACAs in Hong Kong and Singapore are commonly cited examples of a multi-purpose agency approach.

2. **Law enforcement type agencies**

Law enforcement type agencies have a much narrower scope. Their role is either limited to investigation or combines investigation and prosecution, but will not typically include a significant preventive role. As such, these agencies are generally not independent agencies but rather form part of a specialised police force or prosecution office. This is the model most dominant in western Europe.

3. **Preventive, policy development and coordinating institutions**

Lastly, some ACAs focus largely on prevention (for example, awareness raising, education, policy analysis). If they exist, they are also often involved in the development of a country's national anti-corruption strategy or action plan. Investigation and prosecution of (suspected) cases of corruption in these settings is left to the prosecutor, a specialised police department and/or a second ACA if a multi-agency approach is chosen. While such agencies do not have investigatory or law enforcement powers, they may be given certain monitoring and oversight tasks, such as managing asset declarations. »

Άποψη μας είναι ότι πρέπει να προωθηθεί το πρώτο μοντέλο δηλαδή του **Multi-purpose Agency**. Να έχει δηλαδή η Αρχή ουσιαστικές εξουσίες διερεύνησης και δίωξης καθώς και επιβολής διοικητικών προστίμων.

Βέβαια το πρόβλημα που θα αντιμετωπίσουμε αναφορικά με την εξουσία για διώξεις είναι ότι θα είναι αντισυνταγματική τέτοια νομοθετική πρόνοια διότι θα προσκρούει στο άρθρο 113 ήτοι στις συνταγματικές εξουσίες του Γενικού Εισαγγελέα. Εισήγησή μας είναι η Αρχή να είναι ανεξάρτητη και να επιβλέπεται (supervised) από τον ΓΕ χωρίς να ελέγχεται όμως από αυτόν. Η Αρχή θα διεξάγει έρευνες, θα αποτίνεται στο Δικαστήριο με τη βοήθεια της Νομικής Υπηρεσίας για έκδοση σχετικών διαταγμάτων, θα ολοκληρώνει το μαρτυρικό υλικό και εάν υπάρχουν κατά την άποψη της ποινικά αδικήματα θα ζητεί από τον ΓΕ την καταχώριση υπόθεσης. Η τελική απόφαση δίωξης βέβαια θα ανήκει στον ΓΕ αλλά θεωρούμε ότι επειδή η Αρχή θα λειτουργεί δημόσια και με διαφάνεια θα είναι δύσκολο για τον εκάστοτε ΓΕ να αρνείται να εφαρμόσει τις εισηγήσεις της.

Πολύ φοβόμαστε ότι εάν η Αρχή δεν έχει την εξουσία να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις (βλέπε το πετυχημένο παράδειγμα της Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων) ή να διεξάγει ποινικές έρευνες και να προωθεί ποινικές υποθέσεις στο

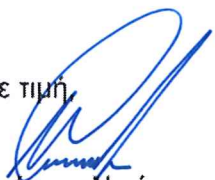
Δικαστήριο μέσω του ΓΕ, θα καταλήγουν οι εισηγήσεις της και τα πορίσματά της στον κάλαθο των αχρήστων όπως μας δίδαξε το πρόσφατο παρελθόν (βλέπε Επιτροπές για Μαρί, Οικονομία, Συνεργατισμού κτλ).

Multi-purpose σύστημα το οποίο θεωρήθηκε επιτυχημένο σύμφωνα με τη μελέτη αυτή είναι αυτό της Λετονίας. Ως εκ τούτου θα ήταν χρήσιμο να μελετηθεί το νομοθετικό πλαίσιο του ACA της Λετονίας. Εναλλακτικά βέβαια θα μπορούσε να μελετηθεί και το δεύτερο μοντέλο και να δημιουργηθεί ειδική ομάδα (task force) κατά της Διαφθοράς τύπου ΜΟΚΑΣ (βλέπε άρθρα 54 μέχρι 57 του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007 (188(Ι)/2007 όπως τροποποιήθηκε).

Αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό που ζητούμε δεν είναι εύκολο διότι υπάρχει μεγάλη πίεση στην Κυβέρνηση να προωθήσει νομοσχέδια που έχουν σχέση με την καταπολέμηση της Διαφθοράς. Όμως ένα τέτοιο σοβαρό εγχείρημα πρέπει να γίνει ορθά στη βάση ανάλυσης και στρατηγικής (αξιολόγηση του προβλήματος διαφθοράς στην Κύπρο και της λειτουργίας των σχετικών υφιστάμενων θεσμών, εντόπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή των σχετικών νόμων κατά της Διαφθοράς και εισηγήσεις αντιμετώπισής τους μέσω μιας Ανεξάρτητης Αρχής). Επιπλέον θα πρέπει να εξασφαλιστούν στην Αρχή ικανοποιητικοί πόροι και εξειδικευμένο προσωπικό. Δεν πρέπει να θεσμοθετηθεί αυτή η σημαντική Αρχή βεβιασμένα χωρίς την κατάλληλη προεργασία και το σωστό νομοθετικό πλαίσιο απλώς για να ικανοποιηθεί το εκλογικό σώμα. Διαφορετικά διατρέχουμε τον κίνδυνο η νέα Αρχή να αυξήσει τη γραφειοκρατία και το κόστος του φορολογούμενου χωρίς να έχει ιδιαίτερες εξουσίες για να βελτιώσει την κατάσταση κάτι που πολύ φοβόμαστε θα γίνει στην παρούσα περίπτωση.

Βάσει των πιο πάνω, εάν συμφωνείτε με τις εισηγήσεις μας, δηλώνουμε την ετοιμότητά μας να συνεργαστούμε με όλους τους αρμόδιους φορείς για εκπόνηση νέου νομοσχεδίου για τη δημιουργία μιας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς με διευρυμένες εξουσίες και σκοπούς.

Με τιμή

Ορέστης Νικήτας
Πρόεδρος Επιτροπής κατά της Διαφθοράς
του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου

- Κοιν: 1. Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
2. Επίτροπο Νομοθεσίας
3. Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα